

καὶ χορευτικὴ συγχρόνως ἑταιρεία, ἐξ Ἑλλήνων συνάμα καὶ Ἰταλῶν καὶ Ἀνατολιτῶν προχείρως συγχροτηθεῖσα. Ὁ θίασος δὲ οὗτος ὁ ποικίλος καὶ ἀστείότατος—χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ἐννοεῖται—ὄρχηστραν τοῦ ἔχει ἓνα καὶ μόνον Ἄτλαντα, δέροντα εὐσυνειδήτως καθ' ἐσπέραν ἐπὶ πέντε συνεχεῖς ὥρας παράφωνον κλειδοκύμβαλον, οὗτινος ἡ ἡλικία τοῦλάχιστον ἐπέβαλλε πλειότερον σεβασμὸν (ἡ ἀνασκοπὴν ὡς λέγουσι σήμερον), καὶ ἀδάμαντά του τὴν συμυρναίαν Εἰρήνην, ἣτις τετράκις ἢ πεντάκις τῆς ἐσπέρας ἐναλλάσσει τὸ τουρκικὸν *sabaḥ* πρὸς τὸ βαρὺ καὶ παθητικὸν μέλος δημοτικῶν τινος ἄσματος. Τὸ πλειστον μέρος τῶν θεατῶν ἔρχεται ν' ἀκούσῃ αὐτὰς ἰδίως τὰς ἀνατολικὰς τῆς Εἰρήνης μελωδίας, μονοτόνους μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀλλ' οἰκειὰς ὅμως εἰς τὰ ὄτα τῶν ἀκροατῶν, συνοδευόμενας δὲ δι' ἐνὸς βιολίου ὑπὸ συμυρναίου τινος μουσικοῦ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς αἰοῦδιου διὰ παραδόξου τινος ὄργάνου, πολλὴν ἔχοντος τὴν δμοιότητα πρὸς τὸ γερμανικὸν *Zither*. Δι' αὐτὸν δὲ τὸν λόγον εἶνε συνήθως τὸ κοινὸν τοῦ Ἄντρου ἰκανῶς συμμιγῆς, οὐδ' ἀποπνεῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀρώματα τοῦ *Lubin* καὶ *Atkinson*. Ὑπάρχουσιν ὅμως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ θεαταὶ εὐρωπαϊκωτέραν ἔχοντες τὴν καλλισθησίαν, οἵτινες τέρονται πλειότερον ἐκ τῆς βραχυῆς κραυγῆς κολοσσιαίου τινος βαρυτόνου περιφερομένου εἰς τὴν σκηνὴν καὶ παθητικώτατα χειρονομοῦντος μονωδίαν τινὰ τοῦ *Trovatore*, ἢ ἐκ τοῦ ὀξέος συριγμοῦ μελιταίας τινος ὑψίφωνου, ἢ ἢ πρᾶσινοπόρφυρος ἐνδυμασία τῆς μεταβάλλει εἰς ἀληθῆ *χρυσόμυτιαν*, ἢ ἐκ τῶν στερεοτύπων μορφασμῶν τοῦ ἀλευρωμένου προσώπου ἡλιθίου τινος *pagliaccio*, ἢ τέλος καὶ ἐκ τῶν χαριεστάτων ἀλμάτων δύο αὐτοχειροτονήτων χορευτριῶν, αἵτινες οὐδεμίαν ἔχουσι δυσκολίαν νὰ περιφέρωσι τὸν δίσκον τῶν εἰς τὸ κοινόν, χωρὶς οὐδὲως νὰ μεταβάλλωσι τὴν στοιχειώδη αὐτῶν ἐνδυμασίαν, συνοδευόμεναι ὅμως πάντοτε ὑπὸ δεκαετούς τινος βρακοφόρου καὶ ἀνυποδήτου *kislar-āgā*.

Ἄλλ' αὐτὰ πάντα ἀποτελοῦσι τὸ ἀστεῖον μέρος τῆς παραστάσεως. Τὸ σπουδαῖον καὶ ἰκανῶς ἄξιον προσοχῆς ἀποτελεῖ τὸ ἀνατολικὸν ἄσμα τῆς Εἰρήνης. Ἡξέυρω ὅτι ἡ μουσικὴ αὕτη δὲν σ' ἐνθουσιάζει ὅσον τὸν *K. Ducoudray*. Σοῦ φαίνεται, ὡς πολλάκις μὲ εἶπες, φοβερὰ μονότονος καὶ παντελῶς ἀβῆρθημος, ἴσως δὲ δὲν ἔχεις καὶ πολὺ ἄδικον. Σημειῶσαι ὅμως, ὅτι δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον, ὅτι τὰ ἀνατολικὰ μέλη εἶνε ἰκανῶς μονότονα καὶ ἀβῆρθημα, ἀπαραίτητον εἶνε, ὅπως εὐαρεστήσωσι, νὰ ἄδωνται ὑπὸ ψάλτου, ὅστις καὶ φωνὴν ἰδίαν πρὸς τοῦτο πεπλασμένην νὰ ἔχῃ, καὶ νὰ τὰ αἰσθάνηται βαθέως, καὶ ἡσχημένος νὰ ἦνε διὰ μακρῶν. Τότε μὲ συγκινεῖ πολλάκις ἡ ἀνατολικὴ μελωδία μέχρι

μυκῶν τῆς καρδίας μου· ἢ μονότονος ἐκείνη, ἢ κατ' ἐλάχιστον τρόπον (*minor*) ἀδιακόπως φερομένη, ἀλλ' ἐντέχνως ὅμως ποικιλλομένη διὰ τρομώδους λαρυγγισμοῦ μουσικῆ φράσις, μὲ προξενεῖ ἀνέκφραστον τινα, ἀλλὰ γλυκεῖαν βαρυθυμίαν, καὶ τὸ οὖς μου, ὅχι μόνον δὲν κουράζεται ὑπὸ τοῦ βαρέως συρομένου ῥυθμοῦ, ὅστις οὔτε τέλος ἔχει πολλάκις οὔτε ἀρχήν, ἀλλὰ τὸν παρακολουθεῖ τοῦναντίον εὐαρέστως, καὶ ὅταν τὸ ἄσμα παύσῃ, τὸν παρατείνει πολλάκις δι' ἐνδομύχου τινος καὶ μυστηριώδους ἠχοῦς.

Αὐτὸ μοι συνέβη προχθὲς ὅτε ἤκουσα τὴν Εἰρήνην ψάλλουσαν τοὺς ὠραίους αὐτοὺς δημοτικούς στίχους:

Ὅλαις ἡ νηαὶς παντρεύονται καὶ παίρνουν παλληκάρια·
κ' ἐγὼ ἢ Ριαννούλα ἢ ὦμορφη πῆρα τὸ μαραζιάρη.
Σιμά του πάντα κάθομαι· τοῦ κρένω δὲν μοῦ κρένει·
ψωμί τοῦ δίνω, δὲν τὸ τρώει· κρασί καὶ δὲν τὸ πίνει.

Ἡ κλαγγὴ τῆς φωνῆς τῆς, καίτοι δὲν ἔχει πλέον τὴν δρόσον τῆς πρώτης νεότητος, ἔχει ὅμως σπάνιον ἀληθῶς τὸ κάλλος. Εἶνε φωνὴ μεσοφώνου βαθεῖα, πλήρης, ἠχηρὰ καὶ ὀμαλωτάτη, ἐκφράζει δὲ πάθος ἀληθὲς καὶ ἀνεπιτήδευτον, καὶ—ὄπερ σπανιώτατον εἰς ἀνατολίτας αἰοῦδους, εἶνε καθαρὰ τοῦ στήθους φωνή, οὐδέποτε ἐπικαλουμένη τῆς ῥίνος τὴν βοήθειαν, ὡς ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειαν τοῦ *fausset* οἱ εὐρωπαϊοὶ ψάλται. Κρῖμα ἀληθῶς, ὅτι τοιαύτη φωνὴ δὲν ἔτυχεν εὐρωπαϊοῦ διδασκάλου, οὐδ' ἐμορφώθη διὰ σπουδῶν τακτικῶν.

Μοῦ παραπονεῖσαι ὅτι δὲν σοῦ γράφω περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου. Ἄν σοῦ ἔγραφα θὰ μοῦ παρεπονεῖτο ὅτι σοῦ γράφω, καὶ θὰ μοῦ ἔλεγες ὅτι καταστρέφω τὴν θεραπείαν σου. ΣΟΦΙΑ

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάρρασις Γ. Ζωχιοῦ.]

234.

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξ ὑπερηφανείας μᾶλλον, ἢ ἐξ ἀμαθείας, ἀποκρούομεν ἐπιμόνους τὰς ἐπικρατούσας δόξας. Ἐπειδὴ δὲ εὐρίσκομεν τὰς πρώτας τῆς ἀγαθῆς μερίδος ἔδρας κατελιημμένας, οὐδὲως στέργομεν τὰς ἐσχάτας.

235.

Ἡ ἀπὸ τῶν δυστυχημάτων τῶν ἡμετέρων φίλων λύπη εὐκόλως παρηγορεῖται, ὅταν τὰ δυστυχήματα αὐτῶν χρησιμεύωσι πρὸς ἀπόδειξιν τῆς πρὸς αὐτοὺς ἡμετέρας ἀγάπης.

236.

Κατὰ τὰ φαινόμενα, ἡ φιλαυτία γίνεται τῆς ἀγαθότητος θῦμα, καὶ ἀπαρνεῖται ἑαυτήν, ὅταν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πλησίον ἐργάζεται. Ἐν τούτοις ὅμως αὐτὸς τοῦ φέρεσθαι ὁ τρόπος εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα ὁδός, ἢ πρὸς τοὺς σκοποὺς ἡμῶν ἄγουςα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐπὶ τῇ προσφά-

σει ὅτι δωροῦμεν, δανείζομεν ὡς τοκογλύφοι· ἐν συνόψει δέ, οὕτω φερόμενοι, σαγηνεύομεν τὴν εὐμένειαν τοῦ κόσμου διὰ τρόπον πανούργου καὶ λεπτοῦ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Εἶδες τὴν μνηστήν μου . . . Εἶναι ἀσχημοτάτη ἀλλὰ 200,000 στρογγυλά φραγκάκια! Προϊκα μιᾶ φορά! . . . Τὴν παίρνω μὲ κλειστά τὰ μάτια.

— Αἶ, φίλε μου, τὸ καλλίτερο ποῦ θὰ κάμῃς εἶναι νὰ μὴ τὰ ζεκανοίξῃς.

ΑΔΗΘΕΙΑΙ

* * * Ὁ κόσμος κατοικεῖται ὑπὸ ἔθνων, ὧν οἱ θεομοί, τὰ ἔθιμα καὶ ἡ γλῶσσα διαφέρουσιν ἐπ' ἀπειρον· ἐπειδὴ ὅμως τὰ κινουῦντα αὐτοὺς πάθη εἶναι πανταχοῦ τὰ αὐτά, ἡ παγκόσμιος ἱστορία εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ δρᾶμα παριστανόμενον εἰς διαφόρους γλώσσας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ω Ὁ ἀνταποκριτὴς τῶν *Ἡμερησίων Νέων* Ἀρχιεπίσκοπος Φόρβες, οὗ ἡ φήμη εἶναι σήμερον παγκόσμιος, ἐπετέλεσε κατ' αὐτὰς νέον κατόρθωμα. Παρακολουθῶν τὸν ἐν τῇ νοτιᾷ Ἀφρικῇ ἀγγλικὸν στρατόν, μετὰ τὴν ἐν Οὐλουνδῇ νίκην κατὰ τῶν Ζουλοῦ, ἐπρότεινε νὰ κομίσῃ αὐτὸς τὴν εἶδησιν εἰς τὸν εἰς τὰ παράλια διατρίβοντα ἔτι στρατηγὸν Οὐολσελέην καὶ πράγματι, λαθὼν πληθὺν ἐπισήμων καὶ ἰδιωτικῶν τηλεγραφημάτων, ἀνεχώρησεν, ὅψιας ἤδη οὔσης, μόνος διὰ χώρας ἀκατοικήτου καὶ δασώδους ἐνθα ἀνὰ πᾶν ἔθιμα ἐκινδύνευε ν' ἀπαντήσῃ στίφην ἐξηγηρωμένων ἐχθρῶν, καὶ διήνησεν, ἐν διαστήματι 94 ὥρων, 210 ἀγγλικά μίλια, ἀναπαυθεὶς ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ἐξ μόνον ὥρας καὶ ἀλλάξας ἐξάκις ἵππον. Ὡς ὁδὸς ἐχρησίμευον αὐτῷ τὰ ἔχνη, ἅτινα εἶχον καταλίπει αἱ ἄμαξαι τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάβασίν των. Ἄλλ' ἡ ὀμίχλη ἦτον τοσοῦτον πυκνή, ὥστε ἅπαξ ὁ τολμηρὸς Ἀγγλὸς ἀνταποκριτὴς ἠναγκάσθη ν' ἀφιππεύσῃ καὶ ν' ἀναζητῇ τὰ ἔχνη διὰ τῆς χειρός· σημειωτέον δ' ὅτι ἡ ἐλαχίστη ἀποπλάνησις θ' ἀπέβαινε πρόξενος βεβαίον θανάτου, διότι ἐγγὺς ὑπῆρχον βαθύτατα τέλματα. Ὅπως ἐκτιμήσῃ τις δεόντως τὴν καρτερίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τοῦ Φόρβες, δεόν ν' ἀναλογισθῇ ὅτι πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του εἶχε παραστῆ ἔφιππος εἰς τὴν μάχην τοῦ Οὐλουνδῆ καὶ ἦτον ἤδη κατάκοπος καὶ νῆστις καὶ ὅτι ἔφερεν εἰς τὸν πόδα μικρὸν τραῦμα ἐξ ἐσθεςμένης ἐχθροικῆς σφαίρας, ὅπερ καθ' ὁδὸν ἐφοροῦσθαι καὶ ἐπροξένει αὐτῷ πόνον. Οὐχ ἦττον κατώρθωσε ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν νίκην εἰς τὸν Οὐολσελέην δύο ὅλας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀγγελιαφόρου, ὃν ἐξέπεμψεν ὁ στρατηγὸς Χέλσμωρδ ἐξ Οὐλουνδῆ μίαν ὥραν μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του. Ἄλλ' ἀφίχθεις εἰς Δούρ-

βαν ἐνόσησεν ἐκ πυρετοῦ καὶ κατεβλήθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ ἐπανεῖθῃ εἰς Ἀγγλίαν. Τὸ ἱππευτικὸν τοῦτο κατόρθωμα τοῦ Φόρβες δὲν εἶναι τὸ πρῶτον. Καὶ κατὰ τὸν τελευταῖον ῥωσοτουρκικὸν πόλεμον, μετὰ τὴν μάχην τῆς Σίπκας αὐτὸς πρῶτος ἀφίχθη εἰς τὸ ἐν Γορνι-Στουδένι ῥωσικὸν στρατηγεῖον καὶ ἀνήγγειλε τὴν ἐπιτυχῆ ἄμυναν τῶν Ῥώσων, ἀξιοθεὶς μάλιστα τῆς τιμῆς νὰ προσέλθῃ καὶ ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ν' ἀφηγηθῇ αὐτῷ τὰ κατὰ τὴν μάχην, σχεδιάσας ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰς θέσεις τῶν διαφόρων σωμάτων. Ὁ αὐτοκράτωρ τοσοῦτον ἐθαύμασε τότε τὴν εὐψυχίαν καὶ τὰς γνώσεις τοῦ ἀνδρός, ὥστε ἀπένευμεν αὐτῷ τὸ παράσημον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Καὶ τὴν ἦταν τῶν Ῥώσων πρὸ τῆς Πλέβνας πρῶτος ἀνήγγειλεν εἰς τὸ εὐρωπαϊκὸν δημόσιον ὁ Φόρβες, ἐπιστείλας εἰς τὰ *Ἡμερησία Νέα* δωδεκάσθηλον τηλεγράφημα. Ἄλλὰ καὶ πῶς ἀμοιβόνται τοιαῦται ὑπηρεσίαι ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ! Μετὰ τὸν ῥωσοτουρκικὸν πόλεμον ἡ σύνταξις τῶν *Ἡμερησίων Νέων*, εὐγνωμονοῦσα, ἀπένευμε τῷ Φόρβες ἑκτακτον ἀμοιβὴν ἐκ 50,000 φράγκων, ἔτι δὲ πλείονα ἐκέρδησεν ἐκ τῆς ἐκτυπώσεως τῶν ἀλληλογραφῶν του εἰς ἴδιον σύγγραμμα καὶ ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων, ἅτινα ἐποίησατο εἰς διαφόρους ἀγγλικὰς πόλεις. Οὐχ ἦττον ἐπωφελῆς ὕλικῶς τε καὶ ἠθικῶς θ' ἀποβῆ νῦν αὐτῷ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ζουλοῦ. Ἦδη βουλευτὴς τις ἐπρότεινε ν' ἀπονεμηθῇ αὐτῷ κατ' ἐξαιρέσειν ἀγγλικὸν παράσημον.

ω Πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐν μικρᾷ τῆς Νορμανδίας κώμῃ ἀνωρύχθη ἐξ ἀγροῦ λίθος μέγας, φέρων ἐπιγραφὴν I. L. C. D. A. Ὁ νεαρὸς δήμαρχος ἀνήγγειλε τὸ εὑρημα πρὸς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ παρεκάλει τοὺς σοφοὺς νὰ ἔλθωσι καὶ ποιήσωσιν ἐρεῦνας ἐπὶ τόπου, διότι ὁ βαρὺς λίθος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σταλῇ διὰ ταχυδρομείου. Πολλοὶ τῶν ἀρχαιολόγων ἔσπευσαν εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἀμέσως αἰγνώμα αὐτῶν ἐγένοντο δίχα· οἱ μὲν ἀνεγίνωσκον «Iunius Lucius Cajus Decimus Aedilis», οἱ δὲ ἀντι Cajus ἀνεγίνωσκον Caesar καὶ ἀντι Aedilis Africanus. Ἐτι μᾶλλον ἐδιχονόησαν ἐπιχειρήσαντες νὰ εὔρωσι τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἔνοιαν τῆς ἐπιγραφῆς· ἡ ἔρις κυζάνετο, οἱ ἀρχαιολόγοι ἀπεκάλουν ἀλλήλους imbecile, ἴσως δὲ καὶ θὰ συνεπλέκοντο, ἐὰν μὴ ἔλυε τὴν διαφορὰν γερόντιον κατὰ συγκυρίαν διαβαῖνον ἐκεῖθεν. «Τὸν λίθον τοῦτον, εἶπεν, ἔθηκεν ὁ πρόπαππός μου ἐν τῷ ἀγρῷ του ὡς ὄριον, ἐν ᾧ ἦμην ἐγὼ βρέφος· δηλοῖ δὲ ἡ ἐπιγραφὴ «ἐδῶ εἶναι ἡ ὁδὸς τῶν ὄνων» Ici le chemin des ânes. Κατηφεῖς οἱ λόγιοι καὶ κατησχυρμμένοι ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

ω Εἰς τὰ ἐγγὺς τῆς Βιέννης τελεσθησόμενα κατ' αὐτὰς μεγάλα γυμνάσια τοῦ ἵππικοῦ, γρά-